

AZ ETO 4-ES FŐOSZTÁLYÁNAK FELSZABADULÁSA ÉS A TULZOTT REMÉNYEK

F 3034 FILL, Karl: Folgerungen aus dem
Freiwerden der Hauptabteilung 4 der DK.
= DK-Mitt. 8. Jg. 1963. 6. no. 23. p.
Az ETO 4-es főosztálya felszabadulásá-
nak következménye. (7.22)

Az ETO-reform egyes védelmező-
iben a 4-es főosztály tervbevett
szabaddátétele olyan vágyakat és

reményeket ébresztett, amelyeket az ETO szempontjából rendkívül veszedelmes-
nek tartok. Minthogy én vagyok a 4-es főosztály szabaddátételének egyik leg-
energikusabb képviselője és időközben már ki is dolgoztam az erre vonatkozó
javaslatot, kötelességemnek tartom, hogy az alaptalan reményeket már csirájuk-
ban elfojtsam és a vitát - valamennyi ETO használó érdekében - a célszerű-
ség irányába térítsem vissza.

Annak az ad hoc bizottságnak, amelyik a 4-es főosztály szabaddátételét
javasolta, az ezzel kapcsolatos megbeszéléseket lezárta és aszerint cselekedett
- a tagjai megfontolásaikban a következő álláspontról indultak el:

Ismeretes, hogy az ETO-ban vannak olyan tudományágak, amelyeknek a
tudomány fejlődéséhez való alkalmazására nincs hely az ETO keretei között.
Kétségtelenül ez a helyzet az atomfizika tekintetében és valószínűleg a nyers-
anyag-feldolgozás tekintetében is. Azt a véleményét, hogy az anyagvizsgálat is
új felosztásra szorul, az állandó FID Bizottság időközben annyiben érvénytele-
nitette, amennyiben a bővítést a 620.1-en belül is végrehajthatónak tartja.

Egész sereg ETO használó vélekedik úgy, hogy saját szakterületét is át
kell dolgozni. Velük lehet és kell is vitatkoznunk; ennek azonban az az elő-
feltétele, hogy be tudjuk bizonyítani:

1. hogy az ETO jelenlegi tagolása bizonyos kompromisszumokkal sem al-
kalmazható az újabb fejlődéshez és
2. új javaslatuk lényegesen jobb a régi felosztásnál, úgy hogy az elke-
rülhetetlenül sok nyugtalansággal járó átállást joggal lehet elvárni az ETO hasz-
nálóitól.

A helyzetet a legpregnánsabban az elektrotechnika példáján lehet be-
mutatni. Szakképviselői 3 csoportba oszthatók: az egyik csoport a szakterület
teljesen új felosztását kívánja a 4-es főosztály valamelyik kétjegyű számának
keretében; a második csoport képviselői a jelenlegi 621.3 szakcsoportból csak
bizonyos területeket akarnak kiszakítani és a 4-es szám keretében
újra felosztani; végül a harmadik csoportba tartozók úgy vélik, hogy a jelenle-

gi 621.3 szakcsoport minden igényhez hozzáidomított, ~~amint~~ az az elektrotechnika kisebb részterületei esetében az elmúlt években már meg is történt. Teljességgel nem alkalmas még megvitatásra sem az az ötlet, hogy az egész 621.3 szakcsoportot, úgy amint van, minden változtatás nélkül vigyük át a 4-es szám egyik kétjegyű számához, hiszen ezzel az értelmetlen áthelyezéssel senkinek sem használunk, ellenben sokaknak ártunk.

Többfelől próbálkoznak mostanában azzal, hogy a szabaddá lett 4-es főosztályt a természettudományok és technika egész területének átalakítására használják fel. Ezek a próbálkozások alapjában véve azt célozzák, hogy a jelenleg az 51/59 és 61/69 alatt 18 osztályban elhelyezett anyagot teljesen más-képp tagolják és erre a 41/49 osztályok hozzávételével nyert összesen 27 osztályt használják fel. Az ilyesféle állítólág "logikus" megoldás képviselőinek azonban be kell látniok, hogy ezzel gyakorlatilag - vagyis az ETO használók szinte 80-90 százaléka szempontjából - teljesen új ETO-t hoznánk létre.

Tudom, hogy vannak még az osztályozáselméletnek olyan művelői, akik az ETO-t teljesen új rendszerrel akarják helyettesíteni. Próbálkozásukat nem kell elnyomni; senki sem akadályozhatja meg őket abban, hogy az eddigi ilyen fajta kísérleteket egy újabb osztályozó rendszerrel szaporítsák. Ennek azonban az ETO-tól függetlenül kell végbemennie! Az ad hoc bizottság jelentésével a CCC és a FID hivatala az erről a témáról folytatott vitát végérvényesen lezárta. Mi, az ETO használói és gondozói, nem vagyunk hajlandók több időt vesztegetni az ilyesféle vitákra.

A nagy veszélyt az ETO szempontjából abban látom, hogy most a 4/6 logikus felosztásának gondolatával egy hátsó ajtón át ugyanezt a célt akarják elérni. Hiszen ha az 5/6 főosztályok sokak által némi joggal logikátlannak talált mostani felosztását ócskavasnak nyilvánítjuk és hozzálátunk a 4/6 főosztályok újra felosztásához, ugyan mi marad a régi ETO-ból? A 0/3 és 7/9 főosztályok, amelyeket, mint tulnyomóan szellemtudományi szakterületeket, aránylag igen kevesen használnak. Világosan kifejezésre jut ez a német teljes kiadás terjedelmének arányaiban: a 0/3 és a 7/9 főosztályok összesen 280 oldalt foglalnak el, míg az 5/6 főosztályok kereken 1000 oldalt.

Eddig azok, akik logikus új felosztásról álmodoznak, csak általános célzásokat tettek. Pontosabban megfogalmazott javaslatokat kellene tőlük kérni és ezeket, amennyiben különféle forrásból származnak, egybe kellene vetni. Meg vagyok róla győződve, hogy mulatságosan illusztrálná ez az összehasonlítás a "logikus" fogalmát.

Összefoglalom a 41/49 osztályok felhasználására vonatkozó szigorú nézeteimet és utalok arra, hogy ezek egybehangzóak a Deutscher Normenaus-

schuss (Német Szabványügyi Bizottság) legtöbb munkatársának véleményével.

Az 51/59 és 61/69 osztályokat túlnyomórészt a jelenlegi alakjukban kell fenntartani és kiegészítésekkel kell a tudomány mai állásához igazítani. Ahol ez az ut járhatatlannak bizonyul (mint pl. az atomtechnikában), ott a szakembereknek a részletekbe menő új javaslatokat kell kidolgozniuk és a CCC elé terjeszteniük. E javaslatokat először a 4 jelzettel látják majd el ... Csak nemzetközi megvitatásuk után s amennyiben a szakmai helyesbítés a jelenleg érvényben lévő felosztással szemben kétséget kizáróan jobbnak bizonyul - adja a CCC a javaslatoknak a 41/49 osztályok valamelyikét. Ebben a kérdésben kizárólag a CCC dönthet.

A végleges jelzet odaitélése semmiesetre sem történhet meg ennél hamarabb, tehát pl. valamilyen keretterv formájában. Az ilyen időelőtti döntésekkel már sajnos igen sok kellemetlen tapasztalatunk volt, elsősorban azért, mivel a keretterv sohasem teszi világosan felismerhetővé, hogy a tervbe vett végleges javaslat jobb, mint a meglévő felosztás.

A 41/49 szabad helyei szétszétlásának ilyenfajta szabályozásával tudatosan beletörődünk abba, hogy 4-es főosztályban idők folyamán egymással belsőleg össze nem függő, heterogén szakterületek fognak felhalmozódni. Ennek a külső szépséghibának és a hiányzó logikának eléggé fel nem becsülhető előnye a jelenleg használt ETO nagy részének fenntartása és az áthelyezésekkel elkerülhetetlenül velejáró nyugtalanság megtakarítása, amelyért az ETO valameny-nyi használója igen hálás lesz. (MÁ)

